

Seat No. : _____

AD-119
April-2016
B.A., Sem.-VI
Gujarati

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. શબ્દશક્તિ એટલે શું ? એ સમજાવી અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના વિશે નોંધ લખો. 14
અથવા
આપેલી ટૂંકનોંધ લખો.
(1) લક્ષણાના પ્રકારો
(2) પ્લેટો-એરિસ્ટોટલ સંદર્ભે અનુકરણ
2. કાવ્યમાં અલંકાર અને છંદનું કાર્ય શું છે ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 14
અથવા
સાહિત્યમાં કલ્પન, પ્રતીક અને પુરાકલ્પન વિશે નોંધ લખો.
3. કોઈપણ બે વિશે નોંધ લખો. 14
(1) નવલકથા – સાહિત્યસ્વરૂપ પરિચય
(2) ગઝલ – સાહિત્યસ્વરૂપ પરિચય
(3) નાટ્ય – સાહિત્યસ્વરૂપ પરિચય
(4) સાહિત્યમાં પરંપરા અને પ્રયોગ
4. નીચેનામાંથી બે વિશે નોંધ લખો. 14
(1) કારયિત્રી અને ભાવયિત્રી પ્રતિભા
(2) શૈલી
(3) વિવેચનની વિવિધ પદ્ધતિઓ
(4) સિદ્ધાંત વિવેચન

5. હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

14

(1) અર્થને સીધે સીધો પ્રગટ કરતી શક્તિ કઈ છે ?

(અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના)

(2) મુખ્યાર્થબાધ – એ કઈ શબ્દશક્તિ માટે એક નિયમ છે ?

(અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના)

(3) ‘સરદાર પટેલ લોખંડી પુરૂષ હતા’ – આ વિધાન કઈ શબ્દશક્તિનું છે ?

(ઉપાદાન લક્ષણા, લક્ષણ-લક્ષણા, સારોપા ગૌણી લક્ષણા)

(4) અભિધા અને લક્ષણા તાત્પર્ય – આદિશક્તિઓ પછી પણ – વિશિષ્ટ અર્થ બોધ વ્યંજના શક્તિ કરાવે છે. – ખરું કે ખોટું

(5) અલંકારના મુખ્ય _____ પ્રકાર છે.

(એક, બે, ત્રણ)

(6) ‘Symbol’ ના પર્યાયરૂપે ગુજરાતીમાં કઈ સંજ્ઞા પ્રચલિત છે ?

(અલંકાર, કલ્પન, પ્રતીક)

(7) ‘જટાયુ’ – સિતાંશુ યશ્વચન્દ્રના કાવ્યમાં – ‘જટાયુ’ શેનું ઉદાહરણ છે ?

(છંદ, અલંકાર, પુરાકલ્પન)

(8) ખંડકાવ્યનું સ્વરૂપ – ચૌદ પંક્તિનું હોય છે ? – ખરું કે ખોટું

(9) સૉનેટ સ્વરૂપ – એ મૂળ પશ્ચિમનું સાહિત્યસ્વરૂપ છે ? ખરું કે ખોટું

(10) ‘લાઘવ’ – એ _____ સાહિત્યસ્વરૂપનું એક લક્ષણ છે.

(નવલકથા, નાટક, ટૂંકીવાર્તા)

(11) પ્રતિભાના બે પ્રકાર કોણે ગણાવ્યા છે ?

(ભરતમુનિ, મમ્મટ, રાજશેખર)

(12) બે સર્જકો, બે કૃતિઓ, બે ભાષાને તપાસીને થતું વિવેચન કઈ પદ્ધતિનું કહેવાય છે ?

(વર્ણનાત્મક, ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક)

(13) ‘મળેલા જીવ’ની સમીક્ષાએ કયા વિવેચનનું ઉદાહરણ કહેવાય ?

(સિદ્ધાંત વિવેચન, પ્રત્યક્ષ વિવેચન, આમાંનું એકપણ નહીં)

(14) છંદના મુખ્ય _____ પ્રકાર છે.

(એક, બે, આઠ)